

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Kulai ügyek.

Lapunk f. é. május 9-iki számában ily cím alatt a kulai ügyekről cikksorozatot kezdtünk, melynek célja, hogy községünk lakóinak a közügyek iránti állandó érdeklődését ébren tart-suk és a községi ügyek vezetőit, a községi képviselőtestületet a község haladásának és fejlesztésének nemes munkájában támogassuk, érdemeiket méltassuk. A maradiakat, szűk lát-körüket és kicsinyeskedőket pedig, akik a község valódi és életbevágó érdekeit helytelenül fogják fel, romboló munkájukban lehetőleg föltartóztassuk!

Mert sajnós, akadnak olyanok is, kik polgártársaik előtt azzal akarnak érdemeket szerezni, hogy mindenre nemmel szavaznak, amire pénz kell! Pedig pénz nélkül, költség nélkül alkotni és haladni nem lehet!

Fentemlített számunkban a kulai ügyek haladásáról adtunk hírt; most pedig örömmel referálunk befejezett kész alkotásokról is:

A kulai főszolgabíróság.

Az immár Kula község tulajdonát képező főszolgabírósi épületbe a nagyobbszabású átalakítási és pót-építési munkák befejezése után, beköltözött a hivatal és annak érdemes vezetője dr. Buday Pál. Ugy a főbírói lakás, mint a hivatali helyiségek minden igényt kielégítenek. A főbírónak, szolgabírónak, járás orvosnak, járási állatorvosnak, járási számvevőnek és járási rendőrfelügyelőnek külön tágas szobáik vannak; míg a kezelő-személyzet és irattár egy tágas teremben nyert elhelyezést. Kula község egy értékes ingatlanhoz jutott, mely után a rendes kamatot megkapja. A főszolgabírói hivatal- és lakás-kérdés pedig mindenki meglegedésére megoldott.

Működnek benne a hivatal, Kula és járásának fejlesztésére minél sikere-sebben!

A Szt-István utca kikövezése.

Még e hóban hozzálát Blau Rezső mohácsi vállalkozó a Szt-István utca kikövezéséhez. A kocka kövek egy része már megérkezett.

Annak idején a képviselőtestület úgy határozott, hogy a műút a széles Szent-István utca közepén fektetendő meg, két oldalt pedig nyári utat nem engedélyez, hanem a háztulajdonosoknak megengedi, illetve azokat felszólítja, hogy saját költségükön házuk előtt kis parkokat létesítsenek.

Ugyilátszik erről a Szt-István utca lakói nem birtak tudomással, mert Lederer Gusztáv kir. táblabíró és ezen utca többi lakói egy közös beadványban arra kérték a főszolgabírót, hogy ne engedélyezze a Szent-István utcában a nyári utat, hanem rendelje el annak egyöntetű parkozását.

A főbíró természetesen helyt adott a jogos kérelemnek és szépen indokolt véghatározatát alatt egész terjedelmében közöljük:

4030 sz. 1909.

Felvétett Lederer Gusztáv s társai kulai Szt. István utcái lakosok kérvénye, melyben a közel jövőben kikövezendő Szt. István utcában a kövezet két oldalán nyári út létesítésének nem engedélyezését, hanem az utca burkolatlanul maradó részének az egyes háztulajdonosok részéről leendő egyöntetű parkirozásának elrendelését, illetve megengedését kérelmezik.

Véghatározat:

A kérelemnek helyt adok s a közel jövőben kikövezés alá kerülő Szt. István utcában a kövezet két oldalán szokásos nyári út létesítését illetve használatát közegészségügyi s szpitészeti szempontból eltiltom s a burkolatlan maradó utca résznek az egyes háztulajdonosok részéről önköltségén leendő egyöntetű parkirozását engedélyezem.

Indokok:

A kérelemnek hely adandó s a nyári út létesítése illetve használata eltiltandó volt, mert a község belterületén levő nyári útnak a rendes kocsik közlekedés elől való elzárása egyik legalkalmasabb módja annak, hogy a közegészségre oly nagy mértékben káros hatású porképződés megátoltassék, illetve lehetőleg csökkentessék. De a nyári út használata betiltandó volt, mert a létesítendő műút méreteinél fogva a kocsik közlekedés akadálytalan lebonyolítására teljesen elegendő. De eltiltandó volt ezen nyári útnak létesítése, illetve használata már csak azért is, mert a szomszédos Ujverbász község főutcáján keresztülvezető műút melletti nyári útnak is a rendes kocsik közlekedéstől való alkalmas módoni elzárását a nagyméltóságú m. kir. Belügyminister 1907 évi 108567 IVa számú intézményével elrendelte. Ami pedig a műút két oldalán burkolatlanul maradó utca résznek az egyes Szt. István utcai háztulajdonosok részéről leendő egyöntetű parkirozását illeti, az már annál is inkább megengedendő volt, mert azt az egyes háztulajdonosok a község minden megterhelése nélkül saját költségükön hajlandók létesíteni s úgy a saját, mint a közlakosság széperzékének legnagyobb mérvben megfelelőleg fentartani s gondozni kötelezik magukat. Ezen utcának ilyettén módon leendő parkirozása kétségen kívül a közlakosság legnagyobb mérvű meglegedésével s talán régi óhajával fog találkozni ha tekintetbe vesszük, hogy a közlakosság legnagyobb része — nemcsak hétköznapokon, hanem különösen vasár- és ünnepnapokon — ezen utcában megfordul — lévén a r. kath. és gkel. szerb templom ezen utcában. De nem csak a közlakosság legnagyobb mérvű meglegedését vonja maga után ezen

utcának kiparkirozása, hanem mindenki a legnagyobb hálával eltelve a legnagyobb tisztelettel kell hogy viseltessék ezen utcának nemesen érző fenkölt gondolkozásu s a közjólét terén fáradságot nem ismerő, költséget nem kímélő azon lakosai iránt, kik ezen a község igazán szép voltát a legnagyobb mérvben emelni hivatott parkot önköltségükön létesíteni, fentartani s gondozni fogják.

Ezen véghatározat Kula község előljáróságával s kérelmezőkkel vétiv mellett közöltem azzal, hogy meg nem elégedő félnek jogában áll az ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt alólírott főszolgabírónál beadandó felebvezéssel élnie.

Kula, 1909 július 25.

Dr. BUDAY főszolgabíró

Ezek után biztos kilátásunk van arra, hogy a Szent-István utca Kula díszére és városiasságának emelésére, a legközelebbi jövőben kiépül. Kívánatos, hogy a háztulajdonosok még az ősz beállta előtt lehetőleg egyöntetűleg állapodjanak meg abban, hogy milyen fákat és cserjéket fognak ültetni és mily széles sétányokat fognak hagyni.

Itt fölhívom a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy Palicsfürdőn sikerrel létesítettek fenyveseket, különösen egy fajta hosszú tülevelű fenyő igen szépen fejlődik ott. Szagos hársfa, nyárfá, tölgyfa, platánfa, jegenyefa stb. mind igen hatalmas példányokban láthatók Palicsfürdőn, pedig azt homoktalajon fektették meg több évtized előtt.

Állami ipariskola. Polgári iskola.

A megye jóváhagyta a községnek az ipariskolára vonatkozó határozatát, de egyébként ez ügyben még semmi sem történt. Legutóbb egy szűkebb bizottsági ülésen dr. Lebach László nagybirtokos vállalkozott arra, hogy még két megválasztandó kiküldöttel, a kereskedelmi ministeriumnál az ide vonatkozó kérvényt beadja. — Ez ügyben a fő az, hogy hamarosan elintéztést kapjunk. Akár elutasítót is, de lehetőleg mindjárt. Ha ezt megkaptuk, akkor komolyan foglalkozhatunk az anynyira égető polgári iskola ügyével. Vissza kell adni a Czucz-féle alapot eredeti rendeltetésének, úgy amint azt a hagyományozó előírta.

Mint értesültünk, több kulai polgár pályázatot fog kiírni egy polgári iskolai tanári képesítéssel bíró tanítói állásra és nyilvánossági joggal bíró magán polgári iskolát fog az őszszel létesíteni.

Azok akik a kulai polgári iskolába óhajtják gyermekeiket beiratni, sziveskedjenek a gyermekeket szerkesztőségünknek

szóval v. levélben bejelenteni. A bejelentés kötelezettséggel nem jár. Csúpan annak megállapítására szolgál, hogy hány tanulóra lenne kilátás ez év őszén. Ennek alapján állapíthatnák meg később a tandíj. Az igazgató-tanár mellé 1-2 segéd-tanérő, az iskolának pedig 3-4 szoba kell és kész a polgári iskola! Erre talán mégis csak képes lesz Kula közönsége, a község előzetes segítsége nélkül is. Rövid idő múlva, ugyis községi iskola lenne belőle.

Igy keletkezett a verbászi gimnázium és polgári leányiskola, — de így keletkezett az országban a legtöbb polgári- és középiskola is!

Artézi-kút; villamos-világítás.

Az artézi-kút lépcsőzete süttöi termés-kőből elkészült. A medencét díszes vasrácszat veszi körül, melyet Renc József kulai mester, művésziesen kovácsolt. A villamos ivilámpa vasoszlopa is ott van a víz-cső felett. Ugy értesültünk, hogy annak idején a község a „Hungaria“nak adott kizárólagos világítási engedély tárgyalásakor 3 ivilámpát kötött ki. Ezek közül 1-1 a hídfőknél és az artézi kútnál nyer majd elhelyezést. Ezenkívül ivilámpákat állítanak még: a r. kath. templom udvarába (átjáró), a Kossuth Lajos utcában a Blantz-féle ház előtt és a Majláth-közben.

A vásártér rendezése. Cédulaház, vágóhid. Az utcák rendezése.

Keller Antal kulai kőműves-mester 5770 K-ért vállalta el a vásártér rendezését és a cédulaház felépítését. Előbbi munkával már elkészült, a cédulaház pedig építés alatt áll.

A vágóhid csinos terveit Dudás Fábián kulai mérnök készítette. A tervrajzok és költségvetés elfogadtattak, és jóváhagyás után azonnal munkába adatkak.

Az utcák és terek rendezése Dudás Fábián mérnök tervei szerint legközelebb sorra kerül.

A második kisdudóvó.

Deák Nelli k. a. az ujonnan választott ovónő vezetése mellett, f. hó 3-án kedden nyílik meg a csatornán túl épült második ovoda. A szép épület folyosóján márványablát helyeznek el az építés emlékére. Szolgáljon a kisdudok otthona, a magyar lélek nemesiségének és a páratlan szép magyar nyelvnek a terjesztésére!

A község vagyoni helyzete.

Az 1907 év végén a községnek 42,099:15 K takarékpénztári betétje volt, mely nem képezett községi törzsvagyont.

Ezen tőkéből épültek: a második ovoda és annak kőfalkerítése, az artézi kút (úrás és lépcsőzet); továbbá ebből nyert kiegyenlítést néhai Jakob Vilmos özvegyének a községgel szemben támasztott 5274:85 K-nyi követelése, miután a község pervesztes lett.

Nincs még fedezet a következő tervbe vett alkotásokra:

Uj község ház, jegyzői lak építése, piactér, Kossuth Lajos-u. kikövezésére, ipariskolai alapra, utcák és terek szabályozására; vágóhid felépítésére és

berendezésére, dr. Széchényi-féle ház vételárára és átalakítására (utóbbiakat ideiglenes kölcsönből fedezték).

Mindezekre egy nagyobb törlesztéses kölcsön felvétele lesz szükséges és reméljük, hogy 65 éves annuitásos kölcsönnel a község lakóinak alig számbavehető megterhelése mellett mindezen alkotások 2-3 éven belül valósággal meg is lesznek!

Adja Isten, hogy a képviselőtestület tagjait legszűkebb hazánk, otthonunk iránti lelkes szeretet hassa át, amidőn arról lesz szó, hogy e tervbe vett alkotások megvalósításához a szükséges eszközöket megszavazzák!

BERKOVITS REZSŐ

HIREK

— **Személyi hír.** Mezey Zsigmond kir. tanácsos, kulai kir. közjegyző, néhány heti üdülésre a Tátrába utazott. A közjegyzői irodát a közjegyzőhelyettes, Dr. Milassin Jenő látja el.

— **Polgári iskola Kulán.** Mai vezércikkünkben foglalkozunk az őszszel Kulán létesítendő magánpolgári iskolával. E helyen is felhívjuk Kula és környéke polgárainak figyelmét e létesítendő iskolára és felkérjük azon szülőket, kik az őszszel hajlandók lennének a kulai polgári iskola I-IV. osztályába fiaikat beiratni, hogy ebbeli szándékukat szerkesztőségünknek szóval v. írásban bejelenteni sziveskedjenek. A bejelentés semmiféle kötelezettséggel nem jár és csupán arra fog szolgálni, hogy mily arányokban és hány tanerővel kezdendő meg a tervbe vett polgári iskola. A tandíj a tanulók száma szerint fog megállapíthatni, de magas nem lehet, mert községi és esetleg állami hozzájárulásra is biztosan számíthatunk. Felkérjük közönségünket és a t. községi előljárókat, hogy idegenajkú polgártársainkat alkalmas módon értesítsék és tájékoztassák, hogy a polgári iskolába járandó fiaikat mielőbb bejelentésük.

— **Haláleset.** Egy fiatal anya megrendítő halála igaz mély részvételt keltett Óbecsén, a hol a Bajmokon 21 éves korában egy évi boldog házasság után hirtelen elhunyt Spitzerné Weisz Margitot f. hó 26-án örök nyugalomra helyezték. Fiacskájának életét a saját életével váltotta meg a viruló szépségű nő, kit kiváló erényei kedvessége és szépsége folytán kiterjedt családja, rokonai és a család nagyszámu ismerősei dédelgetve szerettek! Az oly korán elhunytban Spitzer Herman bajmoki fakereskedő szeretett nejét, Weisz Leó óbecsei műmalom tulajdonos és neje Löbl Róza pedig felejthetetlen jó gyermeküket gyászolják. Áldás emlékére!

— **Meghívó.** Van szerencsénk t. urat és k. hozzátartozóit aug. 8-án Kulán az Elefánt szálló összes helyiségeiben tartandó táncanfolyam befejezéseül zártkörű zárvizsga estélylyel egybekötött tánc-mulatságra tisztelettel meghívni. Katz Sándor táncitanár és a növendékek kebeléből alakult 50 tagu rendezőség. A vizsga kezdete 1/28 órakor, vége 9 órakor. Utánna általános tánc. Belépődíj személyenkint 1 K.

— **Uj részvénytársaság Ujverbáson.** Az uj-verbászi mezőgazdák szövetekezete, Mezőgazdasági bank részvény-társasággá alakult át 300000 K alaptőkével 15000 drb 2000 K-ás részvényt. Az igazgatóság tagjai: Hilkene Keresztély vezérigazgató, Schuch Károly, Krist Dániel, Kozma Dezső, Röhrig Keresztély, Schmidt Péter, Breitwieser Jakab, Brenkman Dániel, Betsch Jakab, Krautwurst Miklós, Schiffer Ádám, ifj. Schneider Pál, id. Beyer Frigyes, Hetzel Vilmos és Heib András.

— **Épül a megyei telefon.** A Bács-Bodrog megyei telefonhálózat létesítéséhez 1910. évben fognak hozzá és 1911. évre elkészítik. A telefont kivétel nélkül az összes községekbe bevezetik. Az ehhez szükséges 440000 K költséget a vármegye előlegezi

a kereskedelmi ministeriumnak a 3 és fél százalékos pótdoból és a kaszárnyaépítési alaphól. Ezt a kölcsönt a királyi kincstár aztán tíz év alatt fizeti vissza.

— **Hazafias német község.** Minden alkalommal örömmel veszünk tudomást, ha nemzetiségeink nemcsak szóval hanem tettekkel is iparkodnak assimilálódni s ha hazafiságuknak külsőleg is tanujelét adják. Így örömmel vesszük tudomásul Militics bácskai német község képviselőtestületének f. hó 18-án hozott közgyűlési határozatát, melyben egyhangu lelkesedéssel kimondotta, hogy községének 15 utcája közül egyet Kossuth Lajos és Deák Ferenc míg a többi 13 utcáját a 13 aradi vértanu nevére kereszteli el. Militics község e hazafias határozatában Wischt András községi bíró Maár József jegyzővel az élén a községi előljárókat illeti az érdem. Bár többi nemzetiségi községeink is példát vennének Militics község hazafias képviselőtestületétől.

— **A délvidék a főváros ellen.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara nagyarányu akciót indított a fővárosi kereskedelmi körök azon törekvése ellen, hogy az áruknak Budapesten keresztül való szállítása olcsóbb legyen, mint a baja-bátaszéki vonalon. Az akció eredménykép fölterjesztés készül a kereskedelemügyi ministerhez. A fölterjesztést augusztus 4-én viszi föl egy küldöttség Budapestre.

— **Mohol községben 1000 K fizetéssel 200 K Lakbér és 70 K utiáltalánnyal javadalmazott aljegyzői állásra aug. hó 8-ig pályázat van kiírva.**

— **Óvodát épített Péterréve bácsmegeyi község.** A költségvetés szerint az építő ipari munkák, amelyekre augusztus 20-án tartanak versenytárgyalást — 1922:83 K-val vannak előirányozva.

— **Aljegyzőválasztás.** A Zsablyán megüresedett aljegyzői állásra a múlt héten a képviselőtestület egyhangulag Bratyevacski Vitályos, okl. jegyzőt választotta meg.

— **Sertésvész.** Legutóbb a következő helyeken hivatalosan megállapították a sertésvészt: Bácsalmáson, Mélykúton, Paripáson, Pincéden, Torzsán, Péterréven, Bulkeszin, Palánkán, Dunabölkényen, Parragon, Wekerlefalván, Mozsoron, Sajkásszativánon, Titelen, Bfeketehegyén, Bajsán, Kishegyesen Topolyán, Tiszaistvánfalván, Adán, Zentán.

— **Gazdasági munkásaink csábítása.** Több ízben volt már szó arról, hogy a bácskai németnyelvű gazdákat csábítják Németországba, hol telepesnek, hol mezei munkásnak. Sokan voltak, akik hittek a csábító szónak, mely nagy munkabért és jólétet ígért, de legtöbben csalódva, pénzükből kifosztva, kénytelenek voltak ismét hazatérni. Különösen egy berlini ügynökség az, mely Magyarország németajku vidékein toboroz Németország számára telepeseket és munkásokat. Óvjuk gazdasági munkásainkat, hogy a csábító alapnélküli ígéretnak ne üljenek fel.

— **A beiratkozások az Endreiné-féle zentai leánynevelő intézetbe már megkezdődtek.** Az intézet négy osztályú polgári leányiskolája nyilvánossági joggal van felruházva, bizonyítványai ennél fogva államérvényesek. Célja az állami tanterv szigoru betartása mellett a német és francia nyelv, valamint a kézi munka minden ágában való alapos tanítása. — Az intézet továbbképző tanfolyamában a magyar, német és francia nyelv és irodalmon kívül kiváló fontosságu a könyvelési, gép és gyorsírói tanfolyam, melyben a polgárit végzett leányok a közismereti tárgyakban való továbbképzés mellett gyakorlati irányu kiképzést is nyernek. Ugyanezen tanfolyam keretében a leánykák okl. ipartanítónő vezetése alatt ipari oktatásban is részesülnek. A gyermekeknek a közművelődési és gyakorlati irányban való illetén kiképzése oly nagy kihatással van azok jövőjére, hogy ezen tanfolyam nem eléggé ajánlható a szülők figyelmébe. — Az intézet internátusa ugy a nevelés gondos és családias volta, valamint az ellátás kifogástalansága mellett a mai viszonyokhoz képest még kiválóan olcsó is. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság. 1-4

— **Madách ünnepély.** Ritka szép ünnepélynek voltak tanui július 22-én Kucorán, amelynek ifjúsága lelkes buzgalommal szegődött a Madách-eszme szolgálatába részesevé akarván lenni azon fölbuzdulásnak, mely mind nagyobb és nagyobb arányokat ölt. A Madách-eszme szent zászlója alá csoportosultak akkor, amikor önfeláldozó buzgalommal páratlan szorgalommal mindent elkövettek csak hogy minél nagyobb összeget juttassanak Madách síremlékére. Ami már most az előadást illeti az föltétlenül méltó volt Madách emlékéhez. Szép gárdájuk van, hölgyek a férfikkal versenyeznek. Egymásután látjuk a műkedvelők szép játékát az első számtól az utolsóig. Gabányi „Egy baleset” c. dialógjában Kalocsay Viktorka ragyogtatja tehetségét, amely határozottan színészi. Igen gondos izléses az előadása, kecsesek a mozdulatai, megjelenése már elárulja, hogy szerepében otthon van. Partnere Reidl Rezső igyekezett hű partnere lenni ami sikerült is, bár nem oly otthonias még a színpadon mint a szereplő kisasszony. A műsor második pontja Pekár „Riza nőtája” c. melodramája volt, amelyet Zwick Szilárdka adott elő. Tollam gyenge, hogy ezt a sikert méltassam. Minden megvolt, hogy a műsor legsikerültebb pontja legyen. Határozott szavaló tehetsége. Hangja érces, a legnehezebb ódai részletekkel is könnyedén megbirkózik, egész lényén meglátszik, hogy átérzi az egészet, amit gyönyörű, szép éneke csak megerősít. Kár, hogy a zenekíséret nem volt kifogástalan. Eugène Labiche „Ajánlott levél” c. 1 felvonásos vígjátéka került ezután sorra. A szereplők itt is minden igyekezetüket vetették latba a siker érdekében. Tóbylduska bájosan játszik, egész odaadással igyekezett nehéz feladatának megfelelni s ha így ott talán gyengébb volt azt a gyakorlat hiányának kell betudni. Legközelebb ő is kifogástalan műkedvelő lesz. Igen jó volt Ziegler Erzsike a komorna szerepében. Igen ügyesen állította pellengére a mindenbe beavatkozó, tudákos, hasznosító komornát. Will Péterről a Madách-eszme lelkes harcosáról is csak jót mondhatok. Hideg vérével teljesen elemében adhatta nehéz szerepét bonyolult helyzeteken átmenve, míg csak szeretett „Betsy”-je életjelét nem vette. Kár, hogy szerepében még jobban nem tudta magát az idő rövidsége miatt megbeleélni. Haasz Miklós a tétovázó vőlegény szintén jó volt. Finom eleganciával játszott, mint egy államügyész, de azért beugratta magát s belekerült a „nő hálójába”. Gyönyörűek voltak az élőképek is, amelyek Ehrenreich Ella finom műizlését dicsérik. Öröm volt nézni a bájos arcokat, amint Petőfi iránt való kegyeletüket lerótták. Nem szabad azonban megfedelkezniük Dr. Jánoki Ákos úrról sem az ifjúságnak eme tapintatos és lelkes vezérével. Ővé az érdem elsősorban lelkes irányításáért, amely dicséri önmagát. Vig hangulatban együtt volt az ifjúság, táncolt talpszakadásig, mert hiszen nehéz volt e sok mosolygó angyalarctól búcsút venni.

—Z—S

— **Még egy patikát kérnek Óbecsén.** A harmadik gyógyszerár felállítására iránt egyszerre két kérelem is adatott be a minisztériumhoz, amely azokat elküldte Óbecse községhez. A kérelmezők Vasváry Béla budapesti és Lukács Zsigmond újvidéki lakosok, akik arra hivatkoznak, hogy Óbecsén 22000 lakos van és így még egy patikára szükség van.

— **Nagy szerencsétlenség.** Szombaton délután nagy szerencsétlenség történt az újvidéki villamoslámpás telepén. Ebéd utáni szórakozásnál a munkások közül 6—8-an bementek a különben hűs levegőjű gépházba, ahol a daruk láncba beleakasztódva, hintáztak. Mivel azonban a daru egyik oldalára igen sokan kapaszkodtak, a daru a sínekről leugrott és óriási zuhanással a padlóra szakadt. A többi munkások még idejében elugrottak, de Bányai Lajos újvidéki és Fentz Antal péterváradit segédet elkapta és maga alá temette. Bányai állán és a hátán szenvedett súlyos sérüléseket, míg szegény Fentz a lábán csonttörést szenvedett. A súlyosan sebesülteket beszállították a kórházba.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kucorai ifjúság által — Madách-síremlék javára július 22-én rendezett műkedvelőelőadásán felülfizettek: Dr. Jánoky Ákos Reidl János 5-5 K, Kolozsvári jogász-adomány (Kula) 3 K, Kalocsay János 2.60 K, ifj. Will Péter, Singer (Verbász) Szakácsy Sándor, Lányi Alfréd 1.80 K, Csélti (Kula) Kupecky Alajos (Overbász) 1.60-1.60 K, Seidl (Ujverbász) 1.40 K, Szkendervits Janika, Hüttenberger Károly, Krumesz Péter, Heib Károly (Overbász) Brust (Overbász) Hromis György, Sperling Rezső, Herman Mór 1-1 K, Kiss Gabi (Overbász) NN. orvostanhallgató (Zombor) Ziegler Mihály, Zwick Vilmos, ifj. Haasz Henrik, Dr. Apáty Károly, Herman Lázár, Dévai Pál, Mudri (Keresztur) Göttel János és NN. 80-80 fill. Reister Dániel id. Will Péter 60-60 fill. özv. Rack Károlyné 40 fill. Nem mulasztjuk el ezuton is nemes adakozóinknak hálás köszönetet mondani, valamint Kiss Gyula jegyző úrnak az overbászi színpad átengedéséért és az overbászi ifjúságnak a hazafias cél iránt tanúsított nagymérvű pártolásáért.

— **A bor termelők szervezkedése.** A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” kezdeményezésére és a m. kir. földművelési minisztérium támogatása mellett megindult mozgalom folytán végre a szőlősgazdák is szervezkednek. Egyes vidékeken a bortermelők pincészövetkezeteket létesítenek és saját cégek alatt hozzák forgalomba saját termései boraikat. A fogyasztó közönségre nagy előnyt jelent ez a mozgalom, mert bárki minden közbeeső közvetítő közeg nélkül közvetlenül a forrásból szeresheti be a legutányosabb árban borszükséget. Elsőnek a „Ceglédi Bortermelők Első pincészövetkezeté” alakult meg és működését már megkezdte. A pincészövetkezetek megalakulásuk után állami felügyelet alá fogják helyezni.

— **A peronospora rohamos pusztítása.** A hazánkban jelentkezett peronospora bántalom ez évben való rohamos terjedésének oka egyrészt a betegség fejlődésére igen kedvező időjárásában (esőzés, kivált erős zápor-esők utáni melegebb, szélcsendes, borongós, napok napszakok páratelt levegője) másrészt pedig a permetezés és rézkénporzás elmulasztásában keresendő. A betegség fellépését, ha nem is teljesen, de meg lehetett volna akadályozni, ha a permetezés és porozás a virágzás végezetett volna elég korán, mint a védekezési utmutatás megszabja, — akkor t. i. mikor a virágok még bimbóban voltak és a fürtök mint tömörebb kupalakú képződmények még felfelé irányultak, a levelek pedig aránylag még gyerekek s kicsinyek voltak és nem takarták el a fürtöket. Ez az időszak illetve fejlődési állapot azonban most már elmúlt és a baj tovább terjedése csakis szorgalmas rézkénporzással akadályozható meg. A porozás azonban most már, mikor a lombzat sűrű és a növekedni kezdő bogyókat legnagyobb-részt levelek takarják, egyszerű módon nem végezhető elég sikerrel, mert a kifúvott por nem juthat a fürtökhöz az azokat elfödő levelek miatt. Ez okból a porzás most már legcélszerűbben akként volna végzendő, hogy a porozó munkás előtt egy nagyobb gyerek egy villa alakú de hosszabb nyelvű ruddal (hogy a villát kezelő gyerek a porfelhőn kívül állhasson a beporozandó töke leveleit félrehajlítva s így a porozás közvetlenül a töke azon részén történhetik, ahol a fürtök el vannak helyezve. Nem szabad azonban elbizakodni, hogy a teljesített porozással eleget tettünk, még az esetben sem, ha a baj terjedése látszólag szünetelne, mert a betegség csirája ott lappang a fürtben és a fürt körül és a növekedő bogyókat nagy előszeretettel fertőzi meg. Ezért a porozást két hetenként ismételni kell, nehogy a szépen fejlődő bogyók később — július végén vagy augusztus elején — a közben jelentkező fertőzések folytán leszáradjanak. Ha pedig közben az eső lemossa a port, természetesen meg kell ismételni a porozást megint. Csakis az ismételt s figyelmes rézkénporzás által hátritható el a fürtök nagyobb pusztulása, de csak az esetben ha a rézkénpor tényleg a fürtökhöz illetve a bogyók közé is bejutott. Ne ijedjen meg a gazda, ha azt tapasztalja, hogy az első porzás után még mindig megbegetedő és kiszáradt bogyókat lát. Ez a jelenség nem azt mutatja, hogy a védekezésnek nem volt hatása hanem azt, hogy az ilyen bogyók már a porozás előtt meg voltak fertőzve. A már fertőzött bogyókat meggyógyítani nem lehet, csakis a még érintetlenek védhetők meg porozás által. A porozást akkor is sikerrel lehet folytatni, ha az időjárás nedves, sőt legsikeresebb korán reggel, mikor a fürtök még harmatosak, mert a rézkénpor a nedves bogyókra jobban tapad s védőhatású is jobban kifejtheti.

— **A Salinil egyedüli kipróbált biztos szer a láb, kéz és más testi izzadás megszüntetésére.** Kapható Kardosnál Kulán. Ugyanott kapható a legjobb minőségű fehérnemű és cipő.

Anyakönyvezés köréből 1909 július 25-től:
Születtek: Acsánszky Kovinka, Klem Máttyás, Nikolets György, Mlin Mária, Acsánszky Voin, Karch György, Herbúth István, Drágits Béla, Pap Joákim. **Házasságot kötöttek:** Pécsy Ignác és Fábás Erzsébet, Vujcsity Szvetozár és Novakov Vukoszava, Popov Pál és Vuity Amália. **Elhaltak:** Jurisits Katalin 13 éves, Nikolets György 1 napos, Tomits Tima 40 éves, Dudás Szávó 45 éves, Micskó Ferenc 9 éves.

N y i l t t é r

Válasz

Szöke Sándornak kelt nélküli leveleire, melyeket olaszországi útjáról visszatérve hoztam inteztet.

Ezeket írja: „Tisztelt Willmann úr! Nem mintha excusálnám magam jelen soraimmal . . . Hogy jó szívű voltam Karácsonnyal jutalmam az lett, hogy idegeim teljesen szét vannak roncsozva . . . En nem akarok többet a nyilvánosság előtt szerepelni ebben a piszkos ügyben, majd a törvény előtt találkozunk Karácsonnyal . . . Ön főnöke Karácsonnyal beszéljen vele . . . Esetleg Önnek elégtételadásra kész vagyok. Tisztelettel Szöke rajzoló.”

Ugy az ezeket tartalmazó leveleit, mint köszönettel nyugtázott végkielégítéséről a nyilatkozatát, — melyet a jelen volt tanúk is aláírtak, — bárkinek barmikor megmutathatom.

Válaszom: Nem tárgyalok Karácsonnyal, — aki különben is már nem segédem, — de Szökével sem tárgyalok ebben a szerinte is piszkos ügyben, melytől a bajai független újságban és a Napban megjelent megvilágítás óta utálattal fordulok el; ép ezért, de főleg azért, mert méltóságomon alólinak tartom megengedni, hogy becsületés munkával szerzett nevemet undorítóvá lett ügyekbe továbbra is belekeverjék: Szökének elégtételadásra kész szándékát egyértelműnek veszem a tőle telhető legnagyobb elégtételadással és további elégtételre avagy levelekre nem is reflektálok.

Baja, 1909 július 29.

Willmann János
mérnök

Eljegyzési
Lakodalmi
Damast
Eolienne

Selyem

és „Henneberg”-selyem 1 K 35 f-től feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.
 Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich

Gabona árak: Budapesten:		
Buza	—	13.60
Zab	—	7.53
Tengeri	—	7.70
Kulán:		
Buza	—	13.50
Zab	—	7.—
Tengeri	—	7.20

teljesen látható írásu
ÍRÓGÉP

következő előnyt nyújt:

- A **STOEBER** írógép írása az első betűtől az utolsóig teljesen és állandóan látható.
- A **STOEBER** írógép az összes rendszerű írógépek előnyeit magában foglalja és azonkívül számos újítással van ellátva.
- A **STOEBER** írógép 45 acél-billentyűje 90 írásjellet ír.
- A **STOEBER** írógép betűkarjai könnyen kicserélhetők.
- A **STOEBER** írógép visszaváltóval van ellátva és tizedes tabulátorral (rovatolókészülékkel) is szállítható.

Magyarországi vezérképvislet:
 Lukács és Schwarz Bpest, V. Vácikörút 60

Pályázati hirdetmény.

Alulírott község elöljárósága az üresedésben lévő *gyalogrendőri* állásra pályázatot hirdet.

Ezen állást elnyerni óhajtók felhívtnak, hogy kellően felszerelt kérvényüket *augusztus 7-ig* az elöljáróságnál adják be.

Javadalmazás: Utólagos havi részletekben évi 600K ruházat és felszerelés.
Bácskeresztúr, 1909 július 18.

2

Elöljáróság

Holnap (vasárnap) este a „Zöldkertben“ táncmulatsággal egybekötött halvacsa rendeztetik.

Belépti díj nincs.

KÖNYVTÁRAK

vagy nagyobb mennyiségű könyvek **bekötésére**

ajánlom ujonnan kibővített könyvtézetemet. Előleges árajánlatokkal szívesen szolgálók.

Berkovits Márk, Kula

Érttesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kulán vegyészeti ruha tisztító intézetet

rendeztem be úgy női- mint férfiruhákra, bármily zsírfoltosak vagy pecsétések legyenek, valamint csipke- és szövetfüggönyöket, szőnyegeteket tisztítok és estek olcsó ár mellett.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok 16-20 tisztelettel

Kleiner József, Kula (Kossuth-Lajos-utca)

kelme és selyemfestő, vegytisztító.

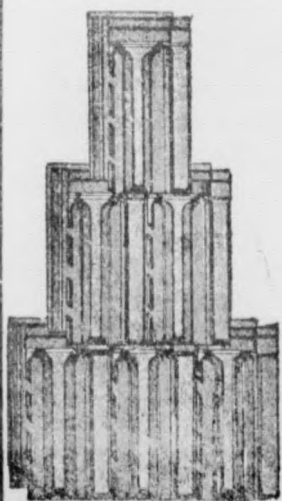
Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári Szent-Jakab orsz. vásár augusztus 12-től 16-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása aug. 12-től esütörtök reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárrott 1909 július 7.

A városi főkapitányságtól

BEÉ FERENC főkapitány

Bohn kikindai eserepe

Saját érdekében csak **BOHN-féle**

nagykikindai és zombolyai eserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű eserepet, mert csak a

BOHN-féle CSERÉP

jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉP-GYÁR, ZSOMBOLYA.

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán

Pályázati hirdetmény

A bácsalmási járáshoz tartozó Madaras községben lemondás folytán üresedésben levő és havi előleges részletekben felvehető évi 800 K fizetéssel javadalmazott *másod-aljegyzői* állásra *augusztus 10-iki* határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1909 július 16.

Koller Oszkár

főszolgabíró

24

K-tól kezdve legújabb divatu öltönyöket, 4 K-tól kezdve nyári divat-mellények mérték szerint — készít PONGRÁCZ A. SÁNDOR úriszabó Kulán

2619 sz. 909

Pályázati hirdetmény.

Csurog községben ujonnan rendszeresített és előleges havi részletekben kifizetendő 1200 K évi fizetéssel javadalmazott *járlat kezelő-segédjegyzői*, valamint az ennek betöltése folytán esetleg megüresedő és előleges havi részletekben kiszolgáltatandó 1200 K évi fizetéssel javadalmazott *községi irnoki* állásra *augusztus 10-iki* határidővel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényöket fenti határidőig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a határidőn túl beérkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zsablya, 1909 július 16.

2

TRENKA szolgabíró

Hirdetmény.

Alolított ezennel közhírré teszem, hogy járásom Veprőd községében üresedésben levő *községi orvosi* állásra f. é. július 12-én 2911 sz. alatt kiírt pályázati hirdetmény határidejét *augusztus 25-ig* meghosszabbítom.

Kula, 1909 július 15.

1-3

Dr. Buday főszolgabíró

Bácsalmási járás főszolgabírójától 3141 sz. 909

Pályázati hirdetmény

Bácsalmási járáshoz tartozó Katymár községben ujonnan szervezett és havi előleges részletekben felvehető évi 800 Kor. fizetéssel javadalmazott *községi irnoki állásra augusztus 15-iki* határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1909 jul. 25.

Koller főszolgabíró

913 sz. 909

Órszállás község

Pályázati hirdetmény

Órszállás községnél 1909 szeptember 1-től 1910 június 30-áig terjedő időre egy *h. irnoki állás* betöltendő. Javadalmazás évi 1000 K, mely havi utólagos részletekben fizettetik ki. Kérvények alulírt jegyzőhöz intézendők.

Órszállás, 1909 jul. 29.

Nessmirák Mátyás

jegyző

1-2

AKI

valamit eladni vagy venni óhajt, az hirdessen a

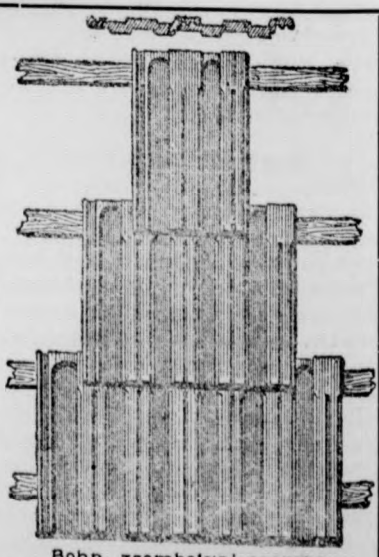
BÁCSKAI

KÖZÉRDEKBEN

Hirdetési árak:

- Egész oldal 25 K
- Fél oldal 14 K
- Negyed oldal 10 K
- Nyelcad oldal 6 K
- Tizenhatod oldal 3 K

Kis hirdetés egyszeri beiktatása 5 sorig 1 K

Bohn zombolyai eserepe